

Microcosmos tonal

Unul din punctele de maximă atracție ale SIMN – București 2003, a fost recitalul de pian în 1/16 de ton, susținut de **Martine Joste** din Franța, în cadrul atât de intim și primitiv al sălii "Elvire Popesco" a Institutului Francez din București.

Necunoscut în România până la data recitalului, pianul microtonal, denumit pianul Carillo, a fost realizat de SAUTER Piano-fortemanufaktur din Germania, de unde a fost adus special cu această ocazie. Se deschid astfel noi perspective sonore prin adoptarea sistemului microtonal, impunându-se intervalica infinitezimală, infimele ondulări melodice, straniile micro-glissando-uri și micro-clustere, toate având și un impact timbral inedit.

Recitalul a cuprins lucrări dedicate pianului Carillo solo – *En guise de Preambule* și *De proche en proche* – ambele prime audiții absolute, aparținând compozitorului francez Jean-Yves Bosseur; *Memoires*, de Pascale Criton în primă audiție românească; *Klavierstück no 8* de germanul Ernst Helmuth Flammer în primă audiție românească și *Etude VII A* aparținând compozitorului Bruce Mather în primă audiție absolută. În toate aceste lucrări, în general, au fost exploatate, cu fantezie, multiplele resurse expresive ale microcosmosului unei singure octave, cuprinzând însă nu mai puțin de 96 înălțimi diferite. Senzația pe care o generează audierea unei asemenea muzici este aceea de filigran sonor.

Lucrările pentru pian microtonal și bandă – *Habiter l'ambre* a francezului Alain Bancquart, în primă audiție românească și *Helicoïde* aparținând unei personalități a muzicii franceze contemporane, Fernand Vandenbogaerde, în primă audiție românească – îmbină în mod insolit, excentric chiar, cele două surse sonore atât de diferite, cea de-a doua lucrare remarcându-se în mod deosebit prin forța expresiei sale.

În fine, *Bifurcations* pentru violoncel, pian clasic și pian Carillo, aparținând compozitoarei Pascale Criton, prezintă o "țesătură" muzicală extrem de fină și elastică, la realizarea căreia autorul a utilizat deopotrivă sistemul diatonic al instrumentelor clasice și cel microtonal al pianului în 1/16 de ton. Alături de reputata interpretă franceză, au evoluat la aceeași altitudine cu aceasta, experimentații Irinel Anghel și Andrei Kivu.

Martine Joste, cu o carte de vizită impresionantă și o experiență artistică pe măsură, ne-a cucerit inimile nu numai prin arta sa ci și prin modestia, eleganța, erudiția și nu în ultimul rând pasiunea pusă în fiecare picătură de muzică.

Carmen POPA